

Nr 5.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till förordning om ändrad lydelse av 2 kap. 10 § förordningen den 18 juni 1937 (nr 436) angående försäljning av rusdrycker, m. m.; given Drottningholms slott den 21 december 1949.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till

1) förordning om ändrad lydelse av 2 kap. 10 § förordningen den 18 juni 1937 (nr 436) angående försäljning av rusdrycker, samt

2) förordning om ändrad lydelse av 3 § förordningen den 1 juni 1923 (nr 141) angående förbud mot införsel till och försäljning inom riket av exportöl.

GUSTAF.

Per Edvin Sköld.

Propositionens huvudsakliga innehåll.

I propositionen föreslås, att nu gällande bestämmelser om rätt till transitering av rusdrycker och exportöl — vilka bestämmelser innebära att transitering må ske endast till utrikes ort med bantåg samt, i viss omfattning, med luftfartyg — utsträckas att avse rätt till transitering till utrikes ort eller mellan inrikes orter med bantåg eller med luftfartyg i linjefart.

F ö r s l a g

till

förordning om ändrad lydelse av 2 kap. 10 § förordningen den 18 juni 1937 (nr 436) angående försäljning av rusdrycker.

Härigenom förordnas, *dels* att 2 kap. 10 § 2 mom. förordningen den 18 juni 1937 angående försäljning av rusdrycker skall upphöra att gälla *dels ock* att 2 kap. 10 § 4 mom. f) samma förordning¹ skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

*Nuvarande lydelse:**Föreslagen lydelse:*

10 §.

4 mom. Utan hinder av vad i denna paragraf stadgas må

f) <i>sändningar av rusdrycker med bantåg forslas genom riket till utrikes ort, när de åtföljas av järnvägsfraktbrev, som utställts i enlighet med internationella fördraget om godsbefordran å järnväg.</i>	f) <i>rusdrycker transiteras med bantåg eller med luftfartyg i linjefart.</i>
--	---

Denna förordning träder i kraft den 1 april 1950.

F ö r s l a g

till

förordning om ändrad lydelse av 3 § förordningen den 1 juni 1923 (nr 141) angående förbud mot införsel till och försäljning inom riket av exportöl.

Härigenom förordnas, att till 3 § förordningen den 1 juni 1923 angående förbud mot införsel till och försäljning inom riket av exportöl² skall fogas ett nytt moment, betecknat 5., av nedan angivna lydelse.

3 §.

5. Exportöl må transiteras med bantåg eller med luftfartyg i linjefart.

Denna förordning träder i kraft den 1 april 1950.

¹ Senaste lydelse av 2 kap. 10 § 4 mom. se 1948:140.² Senaste lydelse av 3 § se 1948:141.

*Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Drottningholms slott den 21
december 1949.*

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden MÖLLER, SKÖLD, QUENSEL, DANIELSON, VOUGT, ZETTERBERG, NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, MOSSBERG, WEIJNE, KOCK, ANDERSSON.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Sköld, anmäler fråga om *viss utvidgning av rätten till transitering av rusdrycker m. m.* samt anför därvid följande.

I 144 § tredje stycket tullstadgan föreskrives att gods, som införts till Sveriges tullområde, må utan föregående förtullning eller uppläggning å tullager försändas till annan ort inom tullområdet eller till ort utom nämnda område (*transitering*).

Enligt 1 § andra stycket förordningen den 16 maj 1924 (nr 119) angående transitering av införsel förbjudna varor m. m. (jfr SFS 1935: 252) gäller förbud mot transitering av alkoholhaltiga varor, som kunna användas såsom berusningsmedel. I tredje stycket i samma paragraf föreskrives emellertid, att vad i paragrafen är stadgat icke skall äga tillämpning, där annat följer av bestämmelse i den författning, genom vilken införsel förbudet meddelats, eller särskild av Konungen meddelad föreskrift.

Från förbudet att transitera alkoholhaltiga varor ha, såvitt nu är av intresse, följande undantag medgivits:

1) Enligt 2 kap. 10 § 4 mom. f) rusdrycksförsäljningsförordningen den 18 juni 1937 (nr 436) må sändningar av rusdrycker med bantåg forslas genom riket till utrikes ort, när de åtföljas av järnvägsfraktbrev, som utställts i enlighet med internationella fördraget om godsbefordran å järnväg. Genom kungl. brev till generaltullstyrelsen den 11 november 1938 har denna transiteringsrätt utvidgats att omfatta jämväl sändningar av exportöl och andra i nyssnämnda författningsrum icke avsedda alkoholhaltiga varor, vilka kunna användas såsom berusningsmedel.

2) Genom resolution den 6 maj 1932 har Kungl. Maj:t medgivit, att spritdrycker och andra alkoholhaltiga varor, vilka kunna användas såsom berusningsmedel, finge tills vidare, då de med flygplan ankomme till Malmö för vidare försändning till Finland eller Norge, efter behörig, av Aktiebolaget Aerotransport hos tullanstalten i Malmö gjord anmälan vidarebefordras genom Sverige till destinationsorten.

I en den 9 september 1948 dagtecknad skrift, som inkommit till finansdepartementet, har *Aktiebolaget Aerotransport* anförut, att starka skäl talade för att bestämmelserna i rusdrycksförsäljningsförordningen angående transitering av rusdrycker med bantåg utsträcktes att äga tillämpning jämväl beträffande sändningar av rusdrycker med luftfartyg. Därest dylik frakt med luftfartyg anlände till svensk flygplats för transitering genom landet, måste transporten ske med bantåg, vilket förutom onödig tidsförlust visat sig vålla andra olägenheter. Bolaget hemställde därför om sådana åtgärder att nyssnämnda bestämmelser gjordes tillämpliga även beträffande sändningar av rusdrycker med luftfartyg.

Över denna framställning har, efter remiss, utlåtande avgivits av kontrollstyrelsen den 10 mars 1949. Vid utlåtandet ha fogats *dels* ett av generaltullstyrelsens kanslibyrå avgivet utlåtande i ärendet *dels ock* till kanslibyrån inkomna yttranden från tulldirektionerna i Stockholm, Göteborg och Malmö, järnvägs- och flygtullavdelningarna i Stockholm, sjö- och flygtullavdelningarna i Malmö samt tullkamrarna i Hälsingborg, Trelleborg, Mon, Charlottenberg och Haparanda.

Kontrollstyrelsen har anförut att till grund för de lämnade transiteringsmedgivandena låge principen, att transitohandeln icke borde hämmas genom besvärande ordningsföreskrifter i andra fall än där sådant vore betingat av något allmänt intresse. Då hinder ur nykterhetssynpunkt eller av annan anledning icke syntes förefinnas mot det sökta medgivandet borde föreliggande framställning bifallas.

De i ärendet hörda *tullmyndigheterna* ha tillstyrkt eller lämnat utan erinran bolagets ifrågasvarande framställning.

I anledning av remissen har kontrollstyrelsen vidare upptagit till behandling frågan, huruvida ytterligare författningsändringar vore erforderliga beträffande rätten till transitering av alkoholhaltiga varor. I detta hänseende har förekommit följande.

Kontrollstyrelsen har framhållit, att även efter ett bifall till framställningen skulle finnas en del luckor i transiteringsrätten, som tedde sig omotiverade. Man skulle t. ex. icke kunna transiteringsförsända alkoholvara med flygplan, därest den ankommit till riket med järnväg eller fartyg. Vidare skulle exportöl icke åtnjuta samma transiteringsfrihet som rusdrycker. Till utfyllande av dessa luckor, varigenom skulle vinnas förenkling av transiteringsföreskrifterna, hade styrelsen utarbetat förslag dels till ändrad lydelse av 2 kap. 10 § 4 mom. f) rusdrycksförsäljningsförordningen, dels till ändring i 3 § förordningen den 1 juni 1923 (nr 141) angående förbud mot införsel till och försäljning inom riket av exportöl. Dessa förslag, enligt vilka rusdrycker och exportöl finge med bantåg eller med luftfartyg i linjetrafik transiteras till *utrikes* ort, hade under hand underställts generaltullstyrelsens kanslibyrå för granskning. I yttrande över förslagen hade kanslibyrån ansett vissa anförda skäl tala för att de ifrågasatta transiteringsmedgivandena vid transporter med bantåg och luftfartyg lämpligen borde utvidgas

till att omfatta även transitering från en ort till en annan inom landet. Då, såvitt kontrollstyrelsen kunnat finna, några olägenheter ur nykterhetssynpunkt icke syntes vara att befara genom en anordning i enlighet med kanslibyråns förslag, finge kontrollstyrelsen tillstyrka detsamma. I enlighet härmed borde i 2 kap. 10 § 4 mom. f) rusdrycksförsäljningsförelörden stadgas, att rusdrycker finge transiteras med bantåg eller med luftfartyg i linjefart. Vidare borde i förelörden angående förbud mot införel till och försäljning inom riket av exportöl förelkrivas, att exportöl finge transiteras med bantåg eller med luftfartyg i linjefart.

Generaltullstyrelsens kanslibyrå har till stöd för förslaget om utvidgning av transiteringsmedgivandena till att omfatta även transitering från en ort till en annan inom landet åberopat vissa uttalanden av de lokala tullmyndigheterna. Av dessa yttranden må följande här återgivas.

Tulldirektionen i Göteborg — som i likhet med övriga hörda tullmyndigheter erhållit del av kontrollstyrelsens först utarbetade förslag — har anført, att starka skäl talade för att de av kontrollstyrelsen sålunda ifrågasatta ändringarna utsträcktes att gälla all transitering, alltså även med fartyg och oavsett om bestämmelseorten vore inrikes eller utrikes ort. Om exempelvis ett norskt fartyg, liggande i Göteborgs hamn, för sitt proviantförråd rekvirerade rusdrycker eller exportöl från sitt hemland, syntes det skäligt att dessa varor skulle utan särskilt tillstånd kunna transiteras från gränsorten till Göteborg. Tulldirektionen kunde icke finna, att en sådan utsträckt transiteringsrätt skulle innebära någon som helst ökad risk för alkoholmissbruk.

Flygtullavdelningen i Malmö har framhållit att gods, som med luftfartyg ankomme till Malmö och vore destinerat till Finland, med nuvarande flygförbindelser icke kunde transiteras direkt till den utrikes destinationsorten utan måste förpassas inrikes till Stockholm för vidare befordran till Finland. Enligt kontrollstyrelsens först utarbetade förslag skulle det därför fortfarande icke vara möjligt att med luftfartyg transitera rusdrycker resp. exportöl från Malmö till Finland. Flygtullavdelningen förelöge därför, att rusdrycker och exportöl skulle få med bantåg eller med luftfartyg i linjefart transiteras till utrikes ort eller till ort inom riket för vidare befordran till utrikes ort.

Sjötullavdelningen i Malmö har — med instämmande av *tulldirektionen i samma stad* — förelögit att transitering skulle medgivas till såväl inrikes som utrikes ort utan någon begränsning till vissa slag av transportmedel.

Generaltullstyrelsens kanslibyrå har i sitt utlåtande anført, att det knappast syntes vara tillrådligt att helt biträda de förslag som framförts av tulldirektionerna i Göteborg och Malmö. Man kunde nämligen hysa vissa betänkligheter mot att tillåta transitering av rusdrycker och exportöl med fartyg och fordon. Däremot kunde de av tulldirektionen i Göteborg åberopa skälen ävensom vad flygtullavdelningen i Malmö anført anses tala för att de ifrågasatta transiteringsmedgivandena vid transporter med bantåg och luftfartyg lämpligen borde utvidgas att omfatta även transitering från en ort till en annan inom landet.

I remissyttrandena har vidare upptagits till behandling frågan om upphävande av den i 2 kap. 10 § 2 mom. rusdrycksförsäljningsförordningen upptagna bestämmelsen, att vid varje tullplats i riket skall över därstädes till förtullning anmälda rusdrycker föras särskild förteckning, upprättad enligt formulär som fastställs av generaltullstyrelsen efter hörande av kontrollstyrelsen, vilken förteckning årligen skall insändas till kontrollstyrelsen.

Tulldirektionen i Stockholm har anfört följande.

För Stockholms vidkommande omfatta dessa förteckningar sammanlagt årligen omkring 70 å 80 sidor å den nu använda blanketten.

Jämlikt 1 mom. i 2 kap. 10 § må rusdrycker införas blott av Aktiebolaget Vin- & spritcentralen samt, efter tillstånd av kontrollstyrelsen, av systembolag. Vidare föreskrives i 5 mom., att angående införsel av rusdrycker för vissa där angivna ändamål meddelas särskilda bestämmelser av Konungen, och enligt kungörelsen den 18 december 1918 skall för ifrågavarande införsel erfordras tillstånd av kontrollstyrelsen. Införsel med stöd av detta senare stadgande torde vara synnerligen ringa och kontrollstyrelsen bestämmer eller kan i varje meddelat tillstånd bestämma den kvantitet, som får införas. Kontrollen över Aktiebolaget Vin- & spritcentralens och systembolagens verksamhet torde vara så effektiv, att av dessa bolag till kontrollstyrelsen lämnade uppgifter angående införda kvantiteter böra anses tillförlitliga. Med hänsyn härtill vill direktionen ifrågasätta nödvändigheten av de av tullmyndigheterna förda förteckningarna och om icke ur ren rationaliserings-synpunkt bestämmelserna om dessas förande och överlämnande till kontrollstyrelsen kunde utgå ur förordningen om försäljning av rusdrycker.

Generaltullstyrelsens kanslibyrå har erinrat om att generaltullstyrelsen i skrivelse till justitiedepartementet den 20 november 1947 i anledning av Kungl. Maj:ts cirkulär till vissa statsmyndigheter angående förenkling av förvaltningsförfarandet föreslagit upphävande av ifrågavarande bestämmelse; enligt styrelsens mening syntes det lämpligt att i detta sammanhang upptaga till behandling spørsmålet om bestämmelsens upphävande.

Kontrollstyrelsen har förklarat, att även styrelsen ansåge att berörda stadgande i 2 kap. 10 § 2 mom. rusdrycksförsäljningsförordningen numera vore obehövt och därför kunde utgå ur förordningen.

Departementschefen. Frågan om ändrade bestämmelser rörande transitering av rusdrycker har icke i egentlig mening samband med spørsmålet om utformningen av den svenska nykterhetslagstiftningen. Frågan bör i stället närmast betraktas såsom ett spørsmål angående förenkling och rationalisering av förekommande transporter av rusdrycker. Vid sådant förhållande torde frågan kunna upptagas till prövning utan avvaktan på resultatet av den utredning angående nykterhetslagstiftningens framtida innehåll och utformning, som för närvarande pågår inom 1944 års nykterhetskommitté.

Med hänsyn till den reguljära lufttrafikens utveckling under senare år synes det rimligt, att rätten till transitering till utrikes ort av rusdrycker utsträcker att gälla — förutom transporter å bantåg — jämväl transporter å luftfartyg i linjefart.

Vad angår förslaget att utvidga transiteringsrätten till att omfatta jämväl

transitering mellan inrikes orter med bantåg och luftfartyg torde — såsom framgår bl. a. av vad flygtullavdelningen i Malmö anført — en dylik utvidgning vara erforderlig för att möjliggöra den önskvärda förenklingen av transportförhållandena. I anledning härav och då genomförandet av förslaget icke kan medföra några olägenheter ur nykterhetssynpunkt, tillstyrker jag jämväl denna utvidgning av transiteringsrätten.

Däremot anser jag mig icke böra förorda, att bestämmelserna om rätt till transitering av rusdrycker skulle göras tillämpliga även vid utnyttjandet av andra transportmedel än bantåg och luftfartyg i linjefart. Vad särskilt angår fartyg må framhållas, att det praktiska behovet av en dylik utvidgning torde vara ringa och att någon kritik mot nuvarande bestämmelser icke framkommit från vederbörande rörelseidkares och näringsorganisationers sida. I detta sammanhang må även erinras om att det i tulltekniskt hänseende icke anses som transitering, då ett från utrikes ort kommande fartyg, efter angörande av svensk hamn, fortsätter resan till annan svensk hamn eller till utrikes hamn för avlämnande av dit destinerat gods, som icke upptagits i fartygsanmälan för den först anlöpta hamnen.

Vad angår rätten till transitering av exportöl gäller för närvarande enligt Kungl. Maj:ts brev till generaltullstyrelsen den 11 november 1938, att sändningar av exportöl må tills vidare med bantåg forslas genom riket till utrikes ort, när de åtföljas av internationell järnvägsfraktsedel. Vidare må anmärkas, att den förut omnämnda resolutionen den 6 maj 1932 äger tillämpning jämväl vid transitering av exportöl.

Kontrollstyrelsen har förordat att rätten till transitering av exportöl skulle utvidgas att erhålla samma omfattning som rätten till transitering av rusdrycker. Då ej heller i detta hänseende några olägenheter torde uppkomma av förslagets genomförande, tillstyrker jag detsamma.

Slutligen har kontrollstyrelsen anført, att bestämmelsen i 2 kap. 10 § 2 mom. rusdrycksförsäljningsförordningen om förande och insändande till kontrollstyrelsen av förteckning över till förtullning anmälda rusdrycker numera vore obehövlig och därför kunde utgå ur förordningen. Med anledning härav föreslår jag, att bestämmelsen i fråga upphäves.

I enlighet med vad sålunda anförts ha inom finansdepartementet upprättats förslag till

1) *förordning om ändrad lydelse av 2 kap. 10 § förordningen den 18 juni 1937 (nr 436) angående försäljning av rusdrycker, samt*

2) *förordning om ändrad lydelse av 3 § förordningen den 1 juni 1923 (nr 141) angående förbud mot införsel till och försäljning inom riket av exportöl.*

Föredragande departementschefen hemställer härefter, att nämnda två författningsförslag måtte genom proposition föreläggas riksdagen till antagande.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdde hemställen förordnar Hans Maj:t Konungen, att proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Folke Persson.
